

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 9.

Az ígéretek beváltása.

(P.) A régebbi kormányok a szociális igényeket rendszerint ígéretekkel és — jóakarattal fizették ki. Ha az inséggel küzdő kisemberek a nyomoruságos viszonyok orvoslását kérték; ha az állami alkalmazottak nehéz sorsuknak javításáért könyörögtek, a kormány mindig áradozott a jóakarattól, tagadólag soha se felelt, ígért mindent, ami szem-szájnak kellemes, tenni azonban nem tett semmit. Ugy látszik, az volt a titkos kormányzati elv, hogy: »igérd meg, ne tedd meg, nem szegényít az meg.«

A néppárt és a függetlenségi párt tudvalevőleg mindig nagy súlyt fektetett az okszerű szociálpolitikára, erősen követelte a társadalmi bajok orvoslását és a jogos igények kielégítését. A nemzeti küzdelem idején pedig a koalíció ilyen irányban határozott ígéretekkel tett, s a nemzeti kormány a társadalmi bajok orvoslására programmszerűleg kötelezte magát.

Az ígéretek nem is maradtak beváltatlanul. A munkásosztályért nagyon sokat tett a koalíció; az állami alkalmazottak és köztisztviselők sorsán pedig

évtizedeken át nem lendítettek annyit, amennyit a koalíció rövid két év alatt tett értük. Az államvasuti fizetésrendezés 16 millióval emelte a vasutasok illetményét, s ennek kapcsán a legtöbb magánvasut személyzetének helyzete is megfelelően javult; s az államvasuti munkások is több millióra értékelhető kedvezményben részesültek. Rendezték a tanítókat, az országgyűlési alkalmazottakat és a bírálók illetményeit.

Most pedig az idej országos költségvetésben ismét egy nagy lépést tettünk előre azon az utop, mely az állami alkalmazottak sorsának fokozatos javításához vezet. Közel 7 millióval emeljük a lakáspénzeket, s a díjnokok illetményeit másfél millióval, a napidíjas hivatalosolgák járandóságát pedig közel félmillióval javítják.

Kétségkívül mindez egyik láncszeme a nemzeti kormány szociálpolitikájának és egyszersmind beváltása a koalíciós pártok által tett ígéreteknek. Tartozunk azonban az igazságnak azzal a kijelentéssel, hogy a mai nehéz pénzügyviszonyok között az ígéretek beváltása ilyen gyors tempóban aligha történt volna meg, ha az állami alkalmazottak különböző szervezeteinek élén nem olyan agilis férfiak áll, mint Batthyány Tivadar gróf, aki igazán vaserélylyel és bámulatossággal

sal do'gozott azon, hogy a vezetése alatt álló szervezetek és társadalmi osztályok jogos igényeinek kielégítése semmi halasztást ne szenvedjen.

Amikor a katonatiszti fizetések fölemelése szóba került, Batthyány Tivadar gróf az elsők között volt, akik azt hangoztatták, hogy előbb az állam polgári alkalmazottainak kell, a lehetőség szerint segíteni. S minthogy a kormány is ugyanazt a szociálpolitikát követi, amelynek Batthyány Tivadar gr. a lelkes szószólója, a buzgó közbenjárásnak meg lett az a sikere, hogy a pénzügyminiszter, más téren való takarékossgal, az idej költségvetésben ismét helyet szorított az állami alkalmazottak illetményei fölemelésének.

Annál fényesebb siker ez, mert példátlanul álló eset államháztartásunk történetében, hogy két év alatt a milliiónak olyan rengeteg tömegét juttassa a kormány a kisemberek és a szűkölködő alkalmazottak sorsának javítására, mint amennyit ez a kormány juttatott.

Az állami alkalmazottak bizonyára megbecsülik és hálás elismeréssel fogadják agilis vezérük nagy érdemeit; de viszont ne tévesszék szem elől az ő bölcs intését sem, hogy tartsanak kellő mértéket igényeik forszírozásában s bizzanak a kormány jóakarátában, mert ez a

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A görög.

Ifj. Molnár Károly.

Az elmúlt nyáron egy angol pár járt erre a mi tájékunkon, Felsőbánya vidéken. A férfi, Mr. Stoks, néprajzi adatokat gyűjtött volt Magyarország különböző vidékeiről egy londoni könyvkiadó vállalat számára, neje pedig, egy végtelen kedves uriaszony, mesteri vonásokkal és művészi színekkel típusokat rajzolt férje szövégéhez azon emberek közül, akik között megfordultak.

Mikor ez az angol asszony a kisbányai olábirót nemzeti viseletben lefestette, s a képet Pesten elmutogatta, amint értesültem, képe a szakértők körében nagy csodálkozást és meglepetést keltett, nemcsak a kivitel művészi voltánál fogva, hanem azért is, mert az a kisbányai olábiró olyan hatalmas, izmos, óriási szép szál embert mutatott, amilyen kevés van nagydarab földön.

Igen, mert az a völgy, melyben a mi városunktól északnyugatra Kisbánya nevű olábfalu fekszik, az a völgy tündérvilágokat juttat az embernek eszébe. Itten a természet két kézzel szórta a gyönyörűségeket. Hatalmas szál-fák mellett merészen emelkedik a sziklakérc,

mely bűvös akkordok kíséretében veri vissza a rigó fűtjöt és a madár dalt. A fenyvesek illatában gyógyítójerő kering, mely egészségessé teszi a beteget, az egészséget pedig olyan csudás alakká neveli, mint amilyen csak az ebben a völgyben lakó oláparaszt lehet.

Az itteni oláhságnak összes kereseti forrása ősidőktől fogva annak az erdőnek kitermelésében állott, mely a Rozsály felé sok száz holdnyi területen a község birtokát képezte.

Évekkel ezelőtt egy felsőbányai magánosokból álló bányatársulat ezüstbányát tárt fel itt s a völgy népe, mint többékevésbé szakértő bányamunkás tűrhető kenyérhez jutott.

Am ez sem sokáig tartott. Mikor megcsappant s annyira lement az ezüstnek értéke, hogy a bányá művelése nem járt haszonnal, a bányatársulat kiírta a bányára, hogy eladó. Akadt rá vevő is. Egy porosz urifamilia sok pénzt vert el a kutatásokra, hátha gazdagabb ezüstöt lelné. Nem talált. Merzenichék is odábbáltak két esztendei sikertelen szerencsehajtás után.

Igy került a kisbányai ezüstbánya egy londoni pénzemberekből álló konzorcium birtokába.

Ennek a konzorciumnak tagjai nagyobb részt londoni angolok, de vannak közöttük párizsi franciák is. A kisbányán működő bá-

nyaigazgató, M. Rigand is párizsi, ugyszintén francia l. P. quet is az egyik üzemmérnök. A másik mérnök, Ph. Makri, a konzorcium egyik romániai petroleum bányájától lett kisbányára helyezve. Athéni származású görög ember.

Hogy ez a nemzetközi tisztikar némiképp megküzdhesen a kisbányai helyi viszonyokkal a magyarországi talajeloszlódást meg a munkásokkal való érintkezést illetőleg: a felsőbányai kincstári bányafőnök közvetítésével egy selmecbányai bányakadémiát végzett magyar mérnököt is szerződtek busás fizetéssel.

Ez a magyar mérnök, nevezzük csak Polláčeknek, nekem iskolatársam volt s jobarátom, miértis az ő révén gyakran fordulok meg a kisbányai bányatelepen, amely a mi népünk között egyszerűen csak »a franciák« néven ismeretes.

Fából, nagy izléssel épült, nyolc szobával bíró, gyönyörű pavillonszerű épületben lagnak a franciák kisbányán. Egymásközött franciául, ha meg én kilátogatok hozzájuk, németül folyik a társalgás.

A két francia élénk, könnyen társalgó, nyílt arcú és szívű, a görög ellenben, habár ő a legfiatalabb a telepen, zárkózott, zord és kevés szavú. Arcát a nap lesütötte, haja hosszúra hagyva szemébe csüng s különben lányos vonásait szép görög orr disziti.

Van szerencsém a n. é. uri közönség szíves tudomására hozni, hogy a legdivatosabb angol szöveteim megérkeztek, melyből a legelegánsabb ruhákat kedvező feltételek mellett készítek.

tavaszi idényre

A. n. é. közönség szíves támogatásáért esedezve vagyok kiváló tisztelettel

KISS ISTVAN, angol uri szabó
 Színház utca 4. (Adorján-palota.)

jóakarát, ime, nem pusztá szó, hanem pozitív valóság, amely nemcsak ígéreteken, hanem tettekben is kifejezésre jut.

A mentelmi bizottság elvi döntése.

A képviselőház mentelmi bizottsága érdekes döntést hozott. Sok esetben kérték a mentelmi jog felfüggesztését olyan esetben is, amikor a képviselőt pénzbüntetésre ítélték. A bizottság kimondotta, hogy ily esetben a kikérés felesleges, mert a büntetés nem a képviselő személye, hanem vagyona ellen nyomul. Csak ha a pénzbüntetés fogsággal volna helyesíthető, van helye a bírósági megkeresésnek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 9.

Elnök: *Rakovszky* István.

A mai ülés tíz órakor kezdődött. Az elnök bemutat néhány irományt, majd Markos Gyula a napló bíráló bizottság előadója előadja a bizottság jelentését.

Bene István a számvizsgáló bizottság előadója bejelenti, hogy a bizottság Csávossy Béla volt háznagy ellen a pört beszüntette.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter be-terjeszti a kivándorlásról szóló törvényjavaslatot. Kéri annak kinyomatását, szétosztását és napirendre tűzését. (Eljenzés)

Sziklay Ottó és 23 társa indítványt nyújtanak be a Pozsony—bécsi villamos tárgyában. Kéri indítványának rövid időn belül való napirendre tűzését.

Kmetty Károly: Ejh! ráérünk mi arra még!

Az elnök javasolja, hogy az indítvány tárgyalására e hó 24-én térjenek rá. A Ház ily értelemben határoz.

Pető Sándor, *Lukinics* Ódön és *Bozóky*

Arpád interpellációt jegyeztek be. Az interpellációkra fél 2 órakor térnek rá.

A horvát miniszter nyilatkozata.

Josipovich Géza horvát miniszter Supiló tegnapi kijelentéseivel foglalkozik. Supiló tisztelt képviselő ur . . .

Fgy hang a baloldalon: Kevéssé tisztelt!

Josipovich horvát miniszter: Tegnapi beszéde folyamán személyemet kapcsolatban olyan kijelentéseket tett, amelyek nem fedik a valóságot.

Igaz, hogy a koalíció májusi konferenciáján kijelentettem, hogy amennyiben ellentétbe kerülnek a horvátországi képviselőkkel; le vonom a konzekvenciákat. Főlösképpen volt engem erre a kijelentésemre figyelmeztetni. Ki kell azonban jelentenem, hogy miután én a közös országgyűlésnek vagyok felelős (Zajos közbekiáltások a horvátok padjairól) az én távozásom vagy maradásom minisztertársaimtól és az országgyűlés többségétől függ. (Eljenzés balról.) Többször megkíséreltem a távozást e helyről és sajnálom, hogy Supiló a történeteket nem adta hűen vissza. Különbösen úgy cselekszik, amilyen az izlése. (Elénk helyeslés.)

Supilo Ferenc: Kéri a Házat, engedje meg neki, hogy az ellene elhangzott támadásokra legközelebb válaszolhasson, mivel magyarul akar beszélni és beszédére készülni akar.

A Ház ezt megengedi neki.

A költségvetés.

Hodsa Milán: Magyarország mai pártviszonyaival foglalkozik. Azt mondják, hogy Magyarországot a történelmi osztályok tartották tenn. Ez nem áll. A nagy tömeg a szegény néposztály volt minden időben a nemzetfenntartó elem. A mai pártkereteket a választó reform szétfogja törni. A bejutó szociálisták nem fogják folytatni a mai többség politikáját. A nemzetiségi párt nem halvaszületet párt. Annak van jövője. Az a hitem, hogy ez az osz-

tályparlament utoljára szavaz itt meg költségvetést. A költségvetést nem fogadja el.

Urbanics Ferenc: Horvátul beszél.

Rakovszky Béla: A költségvetést elfogadja. A szociálisták hatásairól beszél. A liberális pártok elhanyagolták a nép érdekeit és csupán a kapitalistákat támogatták.

Rakovszky Bánffy sovínizmusából nem kér, mert az célra nem vezet. Az a fő az országának, hogy jó közigazgatása legyen nemzetiségi különbség nélkül.

A költségvetést elfogadja.

Molnár Jenő személyes kérdésben szólal fel

Interpellációk.

Dezső Sándor a szabad tanítók egyesülete, *Lukinics* Ódön a károlyvárosi vasut ügyében interpellálnak.

Az interpellációkat kiadják a minisztereknek.

Az ülés fél 3 órakor véget ért.

Leleplezett pénzhamisító szövetség.

Tegnapi számunkban részletesen megírtuk, hogy Nagypacalusa községében a csendőröknek egy jól szervezett pénzhamisító szövetséget sikerült leleplezni. A nyomozat az ügyben még mindig tart. Az eddigi nyomozat csak jobban megerősíti a szövetség bűnösségét.

A nyomozás újabb eredményéről a következőket jelenti tudósítónk:

A szövetség tagjai Szarka Mihály, Simon Ferenc földművesek és F. J. tanító valamennyien nagypacalusi lakosok. A pénzhamisítás terve Szarka Mihálytól származott. Szarka részletesen ismertette tervét a két emberrel. Elmondta, hogy ő már régebben foglalkozik a pénzhamisítás tervével s alattomban utána is járt, hogy tervét megvalósítsa.

Elmondta, hogy Nagykárolyban van egy ügyes pénzhamisító Hunka Antal. Ettől az embertől könnyen beszerezhető egy gép, mellyel hamis két koronásokat lehet készíteni. A

A négy férfiből álló társaság rendes háztartást vitt, egyenlően megosztva egymás közt a kiadásokat. Volt egy gazdasszonyuk, egy félművelt oláhasszony, aki valamikor o'áhpap konyháján tanult főzni.

A gazdasszony leánya, *Paraszkéva*, típusa volt az oláh szépségeknek; telt arcán a rózsaszínű piros hajnal bibora tündökölt folyton. Hamis mosolya mindig a görögé volt, aki tudott vele oláhlul beszélni.

Idővel nagy meglepetésére szolgált a két franciának, hogy görög kollégájuk és az oláh fáta között ideális szerelmi viszony fejlődött ki.

Makri még zordabb lett társaihoz; ha szólt is néha, legtöbbször csak gorombaságát és zordságát akarta vele továbbítani.

Bizalmas barátság csak *Paraszkévához* fűzte. És ez nagy szó, mert *Paraszkéva* anyja kevély örömmel látta a fejlődő vonzalmat minikét részről s kedvezése a konyha művészet terén csakhamar a görög mérnök javára kezdett kialakulni.

Először mosolyogva, majd elégedetlenség-gel, végre dühösen vették ezt tudomásul a két francia és az én *Polláček* barátom, de tenni ellene nem sokat tudtak, amennyiben erre mifelénk mindent könnyebb kapni, mint egy új szakácsnőt.

Nem ugyan lemondással, de a lehető sorsfordulat élénk reményével s egy sérületlen gyomor mindenkor tiltakozásával várták: mi lesz már! A görögöt lenézték, vele szót nem váltottak; a gazdasszonyt, meg *Paraszkévát* szekirozták, de *Makrit* maguk közül kimarni nem tudták, mert Párisban a bányarészvények között nagy pártfogói voltak a görögnek. Ugyanis, hogy a haszon nélküli ezüst bányászását félbenhagyták s helyette a nagybecsű, antimonit nevű ércet kezdték bányászni a kisbányai franciatelepen és pedig mesés sikerrel: ez a görög gondolata és érdeme volt.

Mióta a görög kedvezményezése és eszméje folytán az ezüstbánya antimonit-bányává lett, a bánya fellendült és a részvények nagyot szöktek a francia piacon.

Mindez a sikere azonban a görögnek nem állta útját az eleinte titkos, majd nyilvános szóbeszédnek, mely a völgy összes lakói közt napirenden volt, hogy t. i. *Makri* ur, a görög mérnök, és *Paraszkéva* az oláhlány szeretik egymást.

A flegmatikus oláhparaszt ebben, a leány számlájára irt tul jó szerencsén kívül ugyan egyebet nem látott, pláne lekicsinyítőt nem, mégis a két művelt francia és *Polláček* telette bosszankodott a dolog felett s jobb eszköz

hijján, mint mondám, teljes megvetésükről s barátságuk megszakadásáról siettek a szerelmes görögöt minhen lehető alkalommal biztosítani.

Mit bánta ezt *Makri*!

Szülei, barátai, meghitjei Athénben laktak, fizetését Párisból kapja, mit bánta hát ő, ha itt magyarországi szatmárvármegyének egy magas hegyeközezte kis völgyében nincsenek vele az emberek megelégedve.

Sokszor órákat töltött *Paraszkévája* mellett s sétáim alatt gyakran találtam őket a csobogó hegyei patakon át rótt nyirtakaru hidról a rohanó habokba alátekintve ábrándozni.

Hol járt az egyiknek a lelke és hol a másiknak!?

Az egyik talán Athén korzóján látta magát, vagy Páris boulevardjain gyönyörű asszonyával, amint megfordulva utána néznek az irigy emberek tündéri szépségű feleségének. A másik pedig aki még nem volt soha tul völgyének hegyein bizonyosan olyan bűbájt álmódott a nagyvilágról, a hol az ő mérnökével, mint annak felesége lakni fog, amilyen bűbájt ezideig még éji álmaiban sem varázsolt számára a fántáziáskodó agyvelő.

Mert már odáig volt a két vergődő lélek hogy házasságuk terminusát is tudták.

Nádor és Groszfeld cipőgyárát

Bejárat Torna-utca 5. Nagypiac-tér (Wégner-házba) helyezte át. Helybeli és vidéki :: telefon 63. ::

hamis két koronások mind olyan hüek, hogy a leggyakorlabb szem sem képes felismerni. A gépet négyszáz koronáért mondta megvásárolhatónak Szarka.

— Ha a gép a birtokunkban lesz, gazdagok leszünk.

Igy beszélt Szarka az első tanácskozáson. A szövetségesek ekkor megállapodtak abban, hogy a gépet okvetlen beszerzik, azonban addig is, míg a pénzt beszerzik, kísérletet tesznek. Ezután egy kezdetleges géppel hozzátogtak a hamispénzgyártáshoz Esténként a tanító lakására mentek, ahol legnagyobb biztonságban érezték magukat és itt készítették a hamispénzt. Eleinte 10 és 20 filléresket gyártottak, majd mikor jobban belejötték a munkába, ötkoronásokat kezdtek gyártani.

A tanító, aki különben szolid természetű, de ingatag jellemű ember, eleinte félt a pénzhamisítástól, később azonban annyira beleléte magát, hogy tulköltekezésével valóságos feltűnést keltett.

A letartóztatott pénzhamisítókat nem a zilahai, hanem a debreceni ügyészségre kísérték Szarka és Simon töredelmes vallomást tettek, amivel némileg segítettek bajukon. F. J. tanító tagad mindent.

A szerencsétlen embert rettenetesen megtörte ez a néhány napi fogság. Sorsa felett kétségbeesett s egy izben öngyilkosságot is akart elkövetni. A házkutatás alkalmával ugyanis, mikor a csendőrök már letartóztatták őket, F. J. a csendőr mellől a szobájába kérekedett s ott egy kötél segítségével az ajtóra felakasztotta magát. A csendőr azonban észrevette és azonnal berohant s elvágta a kötelet. F. J. így csak kisebb sérülést szenvedett a nyakán. Az öngyilkossági kísérlet miatt most különös gondadal őrizik F. J.-t, nehogy hasonló kísérletet tegyen.

A debreceni vizsgálóbíró megkezdte az ügyben a vizsgálatot s ennek során a megkárosított embereknek egész légióját fogja kihallgatni.

Törvényjavaslat a kivándorlásról.

A budapesti tudósító jelenti: Andrassy Gyula gróf belügyminiszter a képviselőház mai ülésén nyújtotta be a kivándorlásról szóló tör-

vényjavaslatot. A törvényjavaslatot a következőkben ismertetjük:

A tengerentuli kivándorlók száma az utolsó években a következő hullámzást mutatja:

Amerikába vándorolt	
1900-ban	54.767
1901-ben	71.474
1902-ben	91.762
1903-ban	119.944
1904-ben	97.340
1905-ben	170.430
1906-ban	185.337
1907-ben	203.332

egyén.

Tehát a tengerentuli kivándorlók száma a törvény megalkotása óta lefolyt öt év alatt közel 80.000-re emelkedett.

Andrassy gróf ma benyújtott törvényjavaslata nem a kivándorlással közvetlenül, vagy közvetve kapcsolatos összes gazdasági bajok szanálását, hanem kizárólag csak a kivándorlás ügyének szoros értelemben vett újból való szabályozását tűzi ki feladatul.

Bár az 1907. évben összesen 13000 jogosulatlan kivándorló lett feltartóztatva és visszatartva s bár a titkos ügynökök működésének megbénítására a törvény nyújtotta összes eszközök szigorú alkalmazásba vétettek, amennyiben az 1906. és 1907. évek tolyamán összesen 640 ily titkos ügynök marasztaltatott el: a szomorú eredmény mégis az, hogy a kivándorlók száma évről-évre állandóan szaporodik.

A javaslat rendelkezései közül kiemeljük azt, hogy az eddigi törvény alapján alkalmazott meghatalmazot ak és létesített fioktelepek működésének beszüntetésével jövőre minden vállalkozó csak Budapesten, ezenkívül pedig csupán a hazai tengeri kikötőben és vasuti állomással bíró határszéli városokban (községekben) állíthatna fel belügyminiszteri engedéllyel egy-egy kivándorlási irodát; a külföldi vállalkozónak pedig megengedhetné a belügyminiszter, hogy a szállítási szerződéseket saját külföldi irodájá-

ban köthesse meg, feltéve, hogy magát a magyarországi kivándorlás tekintetében s magyar törvényeknek kifejezetten aláveti.

Szigoru rendelkezésekkel gondoskodik a javaslat arról is, hogy a vállalkozó a meghatalmazottait különféle leplezett ügynöki díjakkal ne sarkallja kivándorlásra való csábításra, hogy ne lehessen kivándorlási hirdetések, iratokat, felhívásokat terjeszteni, közszemlére kitenni, szétküldeni stb.

Az új törvényjavaslat a büntetéseket, különösen a kivándorlásra csábítás ellen' de az összes visszaélések megtorlására is, szigorítja, mert a tapasztalat mutatja, hogy ez elkerülhetetlen.

Részletesen intézkedik a javaslat a kivándorló, valamint az itthon hagyott kiskorúak és gondoskodásra szoruló családtagok sorsáról és szabatosan körülírja a védkötelezettségből és ki nem töltött büntetésből eredő korlátozást.

Rablógyilkosság a bombravai erdőben.

Borzalmas rablógyilkosság tartja most izgatottságban Beél és Tenke járások lakosságát. Eddig ismeretlen egyének borzalmas módon meggyilkoltak egy sertéskereskedőt, akit aztán kifosztottak mindenéből. A csendőrség erélyesen nyomoz a tettesek után és valószínű, hogy rövid időn belül kézrekerülnek a haramiák.

Az esetről beéli és ökrösi tudósítónk a következőket telefonálja nekünk.

Popa Vesza Mikuláj jómódu gazdálkodó, faszállító és sertéskereskedő szerdán Korój községből Beélbe ment, hogy az ottani vásáron sertéseket adjon el és az adósoknál levő pénzeit beszedje. Popa 60 drb. sertést hajtott fel a beéli vásárra, ahol azokat csakhamar el is adta jóáron.

A kereskedő körülbelül 3000—3500 korona készpénzt szedett be a sertések árából. A vásár után a beéli piculás takarékpénztárba ment Popa és ott fennálló tartozásából 200 koronát fizetett. A tartozás rendezése után Beélben egy korcsmában mulatott az ember, ahol több oláh-cigány is volt.

Mulatozás alatt egy szép cigányasszonnyal ismerkedett meg Popa. Mulatozás után hivta az asszonyt, hogy menjen vele az erdőbe. Az asszony vonakodott vele menni, mire Popa megmutatta, hogy neki sok pénze van s abból adni fog neki is, ha vele megy.

A cigányasszony még ezután is vonakodott, mire Popa ott hagyta a korcsmát és hazatelé indult. Ez szerdán estefelé történt és azóta senkisé látta sem Popát, sem a cigányasszonyt.

Tegnap reggel a beéli favágó emberek az ugynevezett Bombrava erdőbe mentek fát vágni. Utközben sűrű bozót között egy ruhájától megfosztott emberi hullát találtak. A hulla sűrű aludt vértócsában hevert. A koponyán mély baltavágások nyomai látszottak. A favágók megdermedve állották körül a hullát, melyet senki sem mert megérinteni.

A favágók jelentést tettek a kisházai elüljáróságnak, Bombrava erdő ugyanis a beéli

Mit vette azt figyelembe az a görög, hogy neki nem ez oláhleány dukál!

Látta, hogy szép, hogy vonzódik hozzá, hozzám jössz? Hozzá! — punktum! Egyéb megbeszélni valójuk nem volt a maguk lelkivilágán kívül....

Farsang vasárnapján az Erzsébet-szanatórium javára matinét rendezett városunk hölgyközönsége.

Én egy énekszámot láttam el zongora kísérettel. A diszes közönség sorában futó pillantással megláttam a kisbányai bányaigazgatót is, M. Rigaud-t. Mellette Makri ült.

Hangverseny után, mint már ilyenkor szokás, jöttek a sablonos készszoitások. Felkereset az öreg M. Rigand is, akihez gyakori találkozásaink révén meleg barátság fűzött.

— No most jöjjön mondá bemutatom hugomnak.

— Hát huga is van és itt??

— Igen, mondá, már két hete kisbányán tartózkodik.

Párisból hoztam el magammal. Nem szép, hogy azóta megsem látogatott bennünket.

Motyogtam valami mentségfélért, mire már oda is értünk a kisasszonyhoz.

Mondhatom, fejedelmi pompával ékeskedő

uri nővel találtam szemközt magamat. Elénk szemjárnással végigmustrált, majd barátságos mosollyal nyújtott kezét.

Am alig ismertem rá.

Lekötelező nyájassággal, derűs arccal köszöntött; aztán fel akart állni, hogy hellyel kínáljon meg Henriette mellett.

Nem fogadtam el, mert láttam, hogy nagyon jól találja magát a párizsi hölgy oldalán s hogy egy kérés tekintettel az is leintette udvariaskodó hevét.

Kérdőleg tekintettem Rigaudra, de annak egy jelentős mosolya mindent világossá tett előttem.

Ejha! az én görögöm fülig szerelmes a párizsi szép leányba.

— S hogy van Makri ur Parasztkévával? Kérdeztem sugva a direktort, mialatt Henriette és Makri hangosan társalognak.

— Parasztkéva? mondta Rigaud azt Henriette szerette el tőle. S most az szobalánya a hugomnak, amíg itt lesz.

— S mit szól mindezekhez a görög?

— Semmit. Meghoztam neki áthelyezését a bánya párizsi irodájába. Odaköltözik s aztán megkéri tőlem Henriette kezét.

Értesitem a n. é. közönséget, valamint igen tisztelt megrendelőimet, hogy a

tavaszi- és nyári idényre

angol skót és belöldi szövetkülönlegességeim megérkeztek.

Fischer Márton uri divat szabó

KERT-UTCA 1. SZÁM. (Szent László-tér sarok.)

Pontos kiszolgálás.

Modern szabás.

utól Kisháza és Koraj községek között te-
szik. A favágók jelentésére a kisházai előljá-
rók értesítették az ökrösi csendőrséget, hon-
nan a csendőrök azonnal Kisházára ment s az
előjárókkal együtt a helyszínre szállott ki. Az
előjáróság azonnal megállapította, hogy a
meggyilkolt ember Popa Vesza Mikuláj.

A hulla szemle alkalmával megállapították,
hogy a gyilkosság orozva történt. Popát hátul-
támadták meg baltával s a fületővén ütötték
meg. Az ütés halálos volt. Ezen kívül még több
ütést is mértek a koponyára. A gyilkosság
után a tettesek agyonütött embert kirabolták.
Elvették minden pénzét sőt még ruhájától is
megfosztották.

Az eset hírére kiszállott a beéli csendőr-
őrmester is, aki azonnal megállapította, hogy a
rablógyilkosságot azok a cigányok követhették
el, akikkel Popa Vesza Mikuláj együtt mulatott
s akiket azóta nem látott senkisé. A külön-
böző körülményekből arra lehet következtetni,
hogy az asszony, akinek Popa megmattatta pén-
zét, társait figyelmeztette és ennek alapján azok
utána mentek és az erdőben kirabolták.

Az esetről ökrösi tudósítónk azt jelenti,
hogy Popa Vesza Mikuláj még Kisházán is lát-
ták és akkor csak 110 korona volt nála. Ez
azonban nem valószínű.

Az esetről jelentést tettek a királyi ügyész-
ségnek is, hol dr. Baróthy Pál azonnal intézke-
dett, hogy Szegedy Lajos vizsgálóbíró helyettes
és Vattay alügyész a helyszínre szálljanak. A
kiszállott vizsgálóbíró és alügyész a hatósági
orvossal tegnap délután foganatosították a hul-
laboncolást és a helyszíni szemlét, valamint a
kihallgatásokat.

A tettesek kézrekerítése végett a csendőr-
séget összpontosították. A tenkei és beéli járá-
sok csendőrségein kívül a szomszédos arad-
megyei csendőrség is mozgósítva van s így kö-
zösen folyik a nyomozás. A gyilkosokat tegnap
még nem tudták elfogni. Lehet hogy Aradme-
gyébe menekültek át és most ott bujdosnak,
azonban az sincs kizárva, hogy a nagy terje-
delmü sűrű Bombravában rejtőznek.

A meggyilkolt Popa Vesza Mikulájnak csa-
ládja csak tegnap értesült a gyilkosságról. Te-
metése ma délelőtt lesz.

UJDONSÁGOK.

* Negyedszázados papi jubileum.

Bedák Mátyás kondorosi lelkész pappá szen-
telésének 25 éves évfordulóját lélekemelő mó-
don ünnepelte meg Kondoros közönsége fele-
kezeti külömbég nélkül. A község és a kör-
nyék színejeva jelenlétében, *Bérczi* Péter el-
nöki megnyitójában méltatta az ünnepelt el-
évülhetlen egyházi, községi és a nép érdekében
kifejtett érdemeit; küldöttséget menesztett a
meglepett ünnepeltért, akinek ünnepeléséről
tudomása az utolsó óráig nem volt. Az ünne-
pély lefolyása oly lélek emelő volt a virág
özönbe öltözött kath. iskolában, valamint oly
szívvel jövő s igaz érzelmektől áthatott, hogy

a jelenvolt közönség könnyezve vett részt az
ünneplésben. A szép szónoklatok után elhatá-
rozták, hogy érdemei elismerésül *Bedák* Má-
tyásról elnevezett iskolai alapítványt tesznek. Az
ünneplést igen sikerült bankett követe, melyen
a község színejeva részt vett s amelyen lelkes
felköszöntőkben ünnepelték a népszerű lelkész.
— Ugyancsak most volt az ezüst-miséje
Szebeni Gyula székelyhidi esperes-plébános-
nak, aki teljesen visszavonulva tartotta ezüst-
miséjét; de a kegyur, gróf Stuberger József üd-
vözlése elől mégsem térhetett ki.

* **A 37. gyalogezred új parancsnoka**
lovag *Schreitter* Lajos ezredes holnap délután
érkezik Nagyváradra, hogy átvegye ezrede pa-
rancsnokságát, melynek teendőit eddig ideig-
lenesen *Audrian* Antal alezredes vezette. Az új
parancsnok fogadására az ezred tisztikarának
egy küldöttsége fog az itteni állomáson meg-
jelenni.

* **A megye rendkívüli közgyűlése**
Biharmegyének joga van az Andabázi Szilágyi
és a Buttler-féle alapítványos helyekre évenként
1—1 ifjút ajánlani. A két helyre május 1-ig
bezárólag volt meghirdetve a pályázat és egyet-
len egy pályázati kérvény sem érkezett be. A
két hely betöltésére rendkívüli közgyűlést hi-
vott össze, melyen a pályázatok eldöntésén ki-
vül még a megye egy millió koronás kölcsöne,
valamint a nagyszalontai gimnázium ügye is
tárgyalás alá került volna. A két katonai helyre
a honvédelmi miniszter új pályázatot fog kiírni
és ennek alapján valószínű, hogy június első
napjaiban meg lesz tartva a megye rendkívüli
közgyűlése.

* **25000 korona póthitel kövezésre.**
A folyó évi kövezési programról előterjesz-
test tett *Köszeghy* József városi főmérnök a
tanácsnak, amelyben rámutat, hogy több utca
burkolása már a múlt évben elkészült a folyó
évi kövezetvám költségvetése terhére s ez év-
ben pedig a Ritoók-utcai gyalogjáró áthelye-
zése, a Templom tér, Közép-utca, a Radó Ig-
nác és társa által nyitott új utca és Krisztina-
utca kövezése van tervbe véve, továbbá javi-
tásokra mintegy 16586 korona szükséges. A
kövezési programban 51399 korona kiadás
van ez évre előirányozva, de ebből a már ki-
utalt összegek, valamint a visszatérítések le-
vonásával, a tényleges kiadás 39754 koronát
t sz ki. A fedezet azonban csak 14610 ko-
rona s így fedezetlenül marad 25114 korona.
Ez összegre nézve póthitel kieszközölését kéri a
főmérnök a városi tanácstól.

* **Az esküdtek alaprajstromának ösz-
szeállítása.** A törvény értelmében az esküdt-
bírói tagok alaprajstromának összeállítását
eszközölt bizottságba Nagyvárad város törvény-
hatósági bizottsága két tagot küld ki. A csütör-
tői közgyűlés elé a polgármester azon javas-
latot terjeszti, hogy az eddigi két tagot: dr.
Hoványi Gyulát és Schütz Albertet küldje ki a
bizottságba ezuttal is a törvényhatóság.

* **A városi levéltár kiselejtezése.**
Nagyvárad város levéltára már annyira tulzsü-
lt, hogy elérkezett az ideje a kiselejtezésnek.

Lakos Lajos városi főlevéltáros már elkészítette
a kiselejtezési munkálatra vonatkozó szabályza-
tot, amelyet a miniszter is megfelelőnek talált,
Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága pe-
dig egy bizottságot küldött ki a kiselejtezés ve-
zetése és felügyeletére. A városi tanács a sza-
bályzatot a csütörtői közgyűlés elé terjeszti s
azután felküldi a belügyi, igazságügyi, pénzügy,
földmivelségi és kereskedelmi miniszterekhez
jóváhagyás végett.

* **Hivatalos órák a városnál.** Már évek
óta a nyári hónapokra Nagyvárad városánál
ugy osztja be a hivatalos órákat a városi ta-
nács, hogy egyes ügyosztályok kivételével dél-
előtt egyfolytában tartják meg a hivatalos órá-
kat s ezáltal a legmelegebb időben nem kény-
telenek a tisztviselők naponta kétszer feljárni a
városházára. Nagyvárad város tanácsa tegnap
foglalkozott e kérdéssel s megállapította, hogy
a folyó évben is június, július és augusztus hó-
napokban reggel fél 8 tól délután fél 2-ig lesz-
nek a hivatalos órák. Ez az intézkedés azonban
a rendőrségre nem terjed ki.

* **A rendőrség államosítása.** Szeg-
szárd város törvényhatósága feliratot intézett
a belügyminiszterhez, amelyben a városok rend-
őrségeinek sürgős államosítását kéri. A felira-
tot hasonszemléli támogatás céljából Nagyvárad
városának is megküldötték. A városi tanács a
felirat pártolását javasolja Nagyvárad város tör-
vényhatóságának.

* **Polgári iskolai tanárok Nagyvá-
radon** Az országos polgári iskolai egyesület
Bihar Hajdumegyei Köre 1908. évi május 11-én
d. e. 10 órakor, Nagyváradon, a városház ter-
mében tartja évi rendes közgyűlését, melyre a
Biharmegyei Tanító-Egyesület elnöke után, az
egyesületi tagok is meghíva tak. Amidőn ezt
közírné teszem, felkérem az egyesület tagjait,
hogy: amennyiben ezt a hétfői tanítási nap
teendői megengedik, úgy a közgyűlésen mint
a Pannoniában rendezett társasbédén; a Püs-
pök- és Félix fürdőbe rendezett kiránduláson
résztvenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1908.
május 8. *Rátkay* József, egyesületi elnök.

* **Csendőrök Szentjobbon.** A székely-
hidijárás főszolgabírója tegnap kérelemmel já-
rult az ali-pánhoz az iránt, hogy Szentjobbon
csendőrörsöt állítsanak fel. A csendőrök szük-
séges voltát azzal indokolja meg a főszolga-
bíró, hogy a Berettyó szabályozása miatt je-
lenleg igen sok idegen munkás van ott s a
közbiztonság ezek miatt is, de meg a lakosság
féktelen természete miatt is igen gyöngye láb-
on áll. A főszolgabíró már korábban mikor
Kaffka csendőr alezredes járt ott kérte a
szentjobbi örs felállítását, azonban ezideig nem
történt intézkedés.

* **Esküvő.** *Peiser* Károly püspökségi fő-
mérnök bájos leányának, *Sárikának* tegnap es-
küdtök hűségét a várad-olaszi plébánia-
templomban *Pap* Aurél m. kir. bányamérnök.
Az esketési szertartást *Imrik* Z. Zoltán plébá-
nos végezte, aki szép, mélyen átértzett beszédet
intézett az ifjú párhoz.

* **Közérdekű szabályrendeletek.** Nagy-
várad város jogügyi szakbizottsága kedden, má-
jus hó 12-én délután 3 órakor a városházán
ülést tart. Ez alkalommal négy fontos szabály-
rendelet és pedig az új lakbérleti szabályzat-
tervezet, továbbá a gépkocsi-közlekedésről, a

ENERGIN

EGY EGÉSZ DOBOZÁRA 2.50 KORONA.

Kapható a gyógyszerárakban, de biztosan az
ENERGIN VÁLLALATNÁL PÉCSETT,
mely 6 dobozt bérmentesen szállít.

Leghathatóbb és legizletesebb hizláló és vértisztító szer.

Számos előkelő orvostanár és szaktekintély által kitűnő eredménnyel kipróbálva!

GYERMEKEKNÉL: Siettetni a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az ótvart — bizto-
sítja a csontok és izmok ép fejlődését — javítja és rendezi az emésztést.

FELNÖTTEKNÉL: Utólerhetően vérképző, gyengélkedőknel erősítő és mirigyoszlító szer. —
melbajosoknál megszünteti az izzadást és elősegíti a gyógyulást.

kapuzásról és a fegyvertartásról szóló szabályrendelet tervezet kerülnek tárgyalásra. Mind a négy szabályzat annyira fontos, hogy óhajtandó, miszerint a jogügyi bizottság tagjai minél tömegesebben vegyenek részt az ülésen.

* **Eljegyzés.** Kedves családi ünnepély volt tegnap este Géczy Géza főmérnök házában. Lancendorfer Antal, a debreceni 3. honvéd gyalogezred derék hadnagya eljegyezte Géczy Géza lat. szert. káptalani főmérnök és neje szül. Becsey Ilona kedves és nagyművelt-ségű leányát, Elluskát.

* **Oradea-Mare egy megyei hirdetményen.** Sok küzdelemmel sikerült keresztülvinni, hogy a katonaság is a magyarországi helyneveket magyarul köteles írni s szentesített törvényünk van a helységnevekről, mely szerint a megyék és községek nevei a törzskönyvezett néven használandók. Annál inkább megértjük azt a megbotránkozást, amelyet Biharvármegye alispánjának, mint a központi választmány elnökének 13—908. sz. hivatalos hirdetménye kellett a megyében. A román nyelvű hirdetmény arra szolgál, hogy a magyarul nem tudó román lakosság is tudomást szerezzen a központi választmány intézkedéseiről, de az már egyenesen törvényellenes, hogy a hirdetményben Biharvármegye »Bibor« néven, míg Nagyvárad városa »Oradea Mare« néven szerepel. Azt hisszük, hogy erről aligha van tudomása dr. Miskolczy alispánnak.

* **A megye közbiztonsága.** A nagyvárad csendőrszárnyparancsnokság tegnap terjesztette be az alispánhoz az április hóról összeállított bűnesetek kimutatását. Eszerint teljesítés tétetett összesen 866. Elfordult 674 bűneset ebből legtöbb a lopás 165 és a testi-sértés 85.

* **A cigányzenészek kérelme.** Nagyvárad városában a múltban is, most is kiváló cigányzenekarok látták el a közönség ez irányú szükségleteit. A változott viszonyok, a megélhetés fokozott nehézségei a cigánybandák tagjaira is súlyosabban nehezdednek. Ennek a kifolyása az a kérvény, amelyet négy helybeli nagyobb cigányzenekar adott be Nagyvárad városához. Két nagyvárad zenekar eltávozott a nyári szezonra nagyobb fürdőkre s az itthon maradt öt zenekar vezetője: Bura Károly, Dula Miklós, Rácz József, Bócsi László és Bebe Károly arról értesültek, hogy egyes helybeli vendéglősök és kávéosok a nyári szezonra idegen zenekarokat akarnak hozatni. Föl tudják, hogy ez ellen szabályzat nincs, de kérik a városi hatóságot, hogy valamely uton járjon közbe az idegen zenekarok ideözönlése ellen. Ők mindannyian becsületos adófizetők a városnak s megélhetésüket ténnek tönkre az idegen cigánybandák, holott a közönség igényét ők teljesen kitűdítik. Hivatkoznak több városra, ahol az idegen zenekaroknak nem adnak játszási engedélyt. A kérelem mindenestre méltányos és sok család existenciáját mentené meg a város, ha a kérelem teljes tésére utat és módot talál.

* **Bizalmi férfiak az adókiivetésnél.** A III-ad osztályu kereseti adók kiivetését most kezdi meg az adókiivető bizottság. Nagyvárad város részéről a polgármester javaslatára a közgyűlés bizalmi férfiakat küld ki a bizottságba.

A polgármester a tárgyalásokra Olasz városrésze nézve Vlád Agostont és Balázsovics Rezsőt; Ujvárosra nézve dr. Adorján Emilt és Tátray Sándort, Velence-Váraljára nézve dr. Altmann Jakabot és Röhlich Lajos bizalmi férfiak kiküldését javasolja a közgyűlésnek.

* **Adomány a Csesztivó-alapnak.** A nagyvárad városi vasút részvénytársaság a Csesztivó-alap javára 100 koronát adományozott.

* **A nyimoesi gyilkosság.** A nyimoesi gyilkosságban megindított nyomozat még mindig nem járt eredményre. A csendőrség hat egyént tartóztatott le, akiket az ügyészségre kísért. A vizsgálóbíró a letartóztatott embereket kihallgatta, azok azonban tagadnak mindent. A körülmények után ítélve a gyilkosságot a miatt követték el a tettesek, hogy Pék Vaszali és Katona Ravésza ne tudjon ellenük tanu vallomást tenni. A letartóztatott emberek ellen ugyanis egy bűntűgy van folyamatba, melyben hétfőn lett volna a főtárgyalás és Pék Vaszaliék mint korona tanuk szerepeltek benne.

* **A legszebb mozgófényképek.** A kontinens legnagyobb mozgófénykép-gyárával, a párisi Pathé-céggel kötött szerződések értelmében az Edison-színház abba a kivételesen szerencsés helyzetbe jutott, hogy a mozgófényképek legújabb, remek sorozatait mutathatja be egyidőben a párisi és berlini kinematograph-színházakkal. Az Edison mostani, szenzációs műsora például, mely Nagyváradon tegnap került bemutatásra, több világváros mozgófénykép-színházában, csak ma jut a közönség elé. Ez a műsor a legszebb, legérdekesebb mozgóképek feltűnést keltő számaiból van összeállítva. Érdeklődés dolgában egyik szám felülmulja a másikat. A gyönyörű műsora a vasárnap délutáni félhelyáru előadásán is bemutatják. A félhelyáru előadások d. u. 3 tól 6-ig tartanak. Hat órától rendszer előadások lesznek ugyancsak e műsorról. A kerthelyiségben, ahol a kitűnő vendéglő már megnyitott, a melegebb napok beálltával megkezdődnek a mozgófényképes előadások.

* **Pótsorozások a megyéből.** A megyében már mindenütt befejezték a sorozást. A pótsorozások a következő napokon lesznek megtartva május hóban. 12-én Székelyhid, margitai, mezőkeresztesi és élesdi; 20-án tenkei, cséffai, beéli és központi; 27-én nagyszalontai, berettyóújfalui, sárréti és a Békésmegyéből ide beosztott szeghalmi járásokból lesz megtartva a pótsorozás. A sorozás székhelye Nagyvárad lesz.

* **Köszönetnyilvánítás.** A velencei földmivlők körének tavaszi mulatságán felülfizettek: Szokoly Tamás orsz. képviselő 14, László malom részv. társaság 10, Weisz Ernő 10, Ullmann Sándor 10, Hegedűs gyógyszerész 5, dr. Moskovits Miklós 5, dr. Stokker József 10, Fried Ferenc 4, Nagyvárad légszeszgyár 4, Weinberger Lajos 3, dr. Várad Zsigmond 4, dr. Tóth Ferenc 3, dr. Weisz Márton 3, dr. Agoston Péter 3, Török Sándor 2, Bogány János 2, Wallner Rudolf 2, Eisele igazgató tanár 2, Vicsay István 2, Rózsa Sándor 1, Weiler Mór 1, Végner Pál 1, id. Tikos András 2, Bartha Balázs 1, Szatmári Lajos 1, Osztafi György 1, N. N. 2, N. N. 1 korona. Összesen 109 korona. Hálas köszönetét fejezi ki ezen anyagi támogatás-

ért a velencei földmivlők Olvasó Köre nevében dr. Stokker József elnök.

* **A Schönbruni diszebednél.** Öfelségén és a német császár és császárnén kívül az összes főhercegek és hercegek részt vettek, — olvasóinkat valószínűleg érdekelné fogja a menü, mely ez alkalommal a következőképpen volt összeállítva:

Olives en tasses hozzá barna Sherry.

Chandefroid melé, Montrose.

Filet soles, sauce tartar, Pissporter.

Tournedos á l'Allemagne, Veuve Clicquot.

Poulard, salades, compots.

Gelé au vin Tokai.

Beignets, fromage.

Dessert.

* **MOLNAR H.** Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

* **Kirándulás Révre.** Az Erdélyi Kárpát-Egyesület révi fiókja a kiránduló közönség szives figyelmébe ajánlja, hogy a felügyelete alatt álló Révi-Zichy barlangi vendéglő 1. évi május 1-én megnyitott s a megfelelő jó ellátásról és kiszolgálásról ez évben is Dolgos Ignác jóhírű vendéglős gondoskodik.

* **Képarverés.** Hetven darab jobbnál-jobb eredeti festmény kerül eladásra vasárnap délelőtt 11 órakor az Edison színház előcsarnokában. A kiállított képek között, Porge Gergely Nagy Zsiga, Frecskay, Szentmiklóssy, Juszkó Gulácsy Oláh és sok más elsőrendű festőművész képei láthatók. Ingyen megtekinthetők.

* **A Pannonia étterem új gazdája.** Jó konyha, tiszta italok és szolid kiszolgálás. A Pannonia étterme most gazdát cserél. Ugyanis Czipót Ferenc, aki eddig, mint főpincér volt az étteremben, átvette az étterem vezetését és mint új gazda fogja tovább is szolgálni a közönséget. A Pannonia mellett főlőleges reklámot írni az intelligencia, melynek kedvenc helye ugys ismeri. Az új vendéglős az eddig kiérdemelt elismerést csak jobban megfogja erősíteni, mer. jelszava: mindent a közönségért. Ilyen jelszó után pedig biztos lehet a közönség, hogy igényei szolid árak mellett mindentekintben ki lesznek elégítve.

* **Mi a különbség** egy reális és egy nem reális készítmény között? Az, hogy a reális készítmény ha be van vezetve, felszínén marad, míg az értéktelen dolog, amely gyorsan feltűnik, úgy le is tűnik. A Földes-féle Margit-crème miként azt számtalan vegyikísérleti állomás vizsgálatai bizonyítják, minden tekintetben ártalmatlan készítmény, amely az arc szépségét, üdeségét a legkésőbb öreg korig megtartja úgy, hogy kizárt dolog az, hogy egy hölgy, ki a Margit-crémet használja, megráncosodjon vagy arca szépségét elveszítse. A Földes-féle Margit-crémet használó hölgyek felett nyom nélkül repül el az idő. Kapható a világ minden nagyobb gyógyszer-tárában és illatszer-üzletében, de határozottan Földes-féle kérjünk.

TANÜGY.

* **A Biharvármegyei Népmívelés** kiváló társadalmi és tanügyi lap 7-ik száma a szokott terjedelemben nagyon változatos tartalommal

Agárdi István mázoló és butorfestő az Emke-palota alatt.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat szép, finom s a legjutányosabb árak mellett elkészíteni, különösen butorfestésekre igen nagy súly fektetek, nemkülönben épületmunkákra és berendezésekre is.

Ezenkívül nálam házi szükségletekhez kívánandó színekben különféle olajba tört festékek is kaphatók, melyeket annyival is inkább előnyösebb nálam beszerezni, hogy minden további piszkolódás, keverés kikerülésével használni lehet.

A nagyérdemű közönség jóindulatu pártfogását és bizalmát, melyet eddig irányomban tanusított, úgy ezután is kiérdemelni óhajtom.

Ugyanitt tisztességes családból származó 1—2 fű tanuló felvétetik, fizetéssel avagy teljes ellátással. (Lehet vidéki is.)

189

Tisztelettel Agárdi István, mázoló és butorfestő.

jelent meg. Nagy Dezső »Az életnek neveljünk« cím alatt, egy szépen átgondolt cikkben figyelmébe ajánlja a tanítóknak, hogy a módosabb szülők gyermekeit az iparos és kereskedői pályák felé tereljék. Fekete Mátyas Szentkereszty Tivadarnak a nyugdíjtörvény revíziójáról írt cikkéhez szól hozzá alapos kézsúltséggel. Torday Lajos: »Lányok a falusi iskola V. VI. osztályában« cím alatt ír egy figyelmet keltő értekezést. Horváth István Vaday Józsefnek »A vizsgázás módszere és reformja« című könyvét ismerteti kiváló pedagógiai és nyelvészeti tudással. A számtalan kisebb-nagyobb érdekes és értékes közleményen kívül közli még a »Biharvármegyei Általános Tanító Egyesület« központi és járásközeinek beosztására vonatkozó új tervezetet, melyből kitűnik, hogy ez az egyesület az ország egyik legtöbb tagot számláló tanítóegyesülete. Rendes tagjainak a száma 372. A tartalmas és nagyon jól szerkesztett újságot Horváth István és Kovács János elismert tanügyi írók szerkesztik. Előfizetési ára egész évre csak 5 korona.

A szabad iskola vizsgálata. Biharvármegyei Népvédelési Egyesülettől fenntartott szabad iskola kereskedői csoportjának vizsgálatai f. hó 10-én, vasárnap délelőtt féltizenegy órakor fognak megtartatni a felső kereskedelmi iskola emeleti termében. A vizsgázókat felkérjük, hogy könyvviteli dolgozataikat is hozzák magukkal. Nagyvárad, 1908. május 7. A szabad iskola elnöksége.

EGYESÜLETEK.

A nagyváradai Katolikus Legényegylet 1907-ik évről szóló rendes közgyűlését Teleky-utca 13. szám alatt levő helyiségében ma, május hó 10-én délután 5 órakor tartja, melyen való megjelenésre tisztelettel kéri az egyesület összes tagjait, u. m. alapító, jötevő, pártoló, illetőleg választmányi és rendes tagjait, valamint az egyesület pártfogóit. Targysorozat a következő:

1. Az egyesület működését ismertető jelentés. 2. Előjárók, nevezetesen pénztáros és választmányi tagok választása. 3. Ünnepléses tagfelvétel az egyesület diszasszloja alatt. 4. Az egyesület könyvtáráról és pénztáráról szóló jelentés. 5. Költség- és jövedelem-előirányzat tárgyalása. 6. Egyéb, az igazgatónak legalább 3 nappal a közgyűlés előtt benyújtott indítványok tárgyalása

TÁVIRATOK.

Kihallgatások a királynál.

Bécs, május 9. A hétfői általános kihallgatások során Darányi Ignác földmivelésügyi minisztert valamint Mezössy és Popovics államtitkárokat fogadni fogja a király. A kihallgatáson Kossuth Ferenc is ott lesz. A magyar államférfiak az őket ért kitüntetések fogják megköszönni.

Közös miniszteri értekezlet.

Bécs, május 9. A közös miniszteri értekezlet május 17-én lesz megtartva. Az értekezleten a közös költségvetéseket fogják tárgyalni.

Thaly Kálmán ünneplése.

Budapest, május 9. A képviselők ma nagy ünneplésben részesítették Thaly Kálmán képviselőt. A képviselőnek ugyanis ma adta át a keleti tengerhajózas tár-

saság azt a nagy arany plakettet, melyet a Rákóczi hamvak hazahozatala alkalmából a képviselőnek szántak. Az ünnepeletésen ott voltak a miniszterek is.

Elfogott anarchista vezér.

Budapest, máj. 9. Newyork mellett Cacevillet községben letartóztattak egy Peve Hotes nevű anarchistát. A letartóztatás alkalmával megállapították, hogy azonos amaz anarchistával, aki a múlt év június havában Ferenc József király ellen az anarchista merénylet tagjait szervezte s amely merényletet akkor sikerült a rendőrségnek megakadályozni.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap délután: Nagymama, este: Falurossza.

Hétfő: Vig özvegy. Nyárai Antal fellépte.

Kedd: Szabinnők elablása. Nyárai Antal fellépte.

Szerda: Koldus gróf. Nyárai Antal fellépte.

Csütörtök: Bibliás asszony. Nyárai Antal fellépte.

Péntek: Tanítónő premier.

Szombat: Tanítónő.

Vasárnap délután: Három feleség, este: Tanítónő.

Nyárai Antal vendégjátéka. Hétfőn este kezdi meg Nyárai Antal négy estére terjedő vendégszereplését. Hétfőn este a Vig özvegy Danilóját játssza az ő sajátos egyéni művészetével. A Vig özvegy előadásának ezenkívül nagy érdekessége lesz, hogy most a Vig özvegy szerepét Károlyi Leona, Valentint pedig Diósi Nusi játssza. Kedden este Nyárai Antal az ő leghravourosabb szerepét a híres Rettegi Fridolint játssza el. Szerdán a romantikus Koldus gróf szerepét éneke. Ennek a bájos, melódikus muzsikának Nyárai az igazi interpretátora, aki annyi szívet és oly szívesen éneke a bohém gróf érzelmes dalait. Csütörtökön a Bibliás asszonyban lép föl utoljára. A Nyárai esték iránt már is a legszélesebb körű érdeklődés mutatkozik.

A falurossza. Ma, vasárnap este hosszú pihenő után újra bevonul a népszínmű a Szigligeti-színházba. A közönség köréből több oldalról érkezett óhajlásnak, áldozatok árán tesz eleget most a színház igazgatója, mikor a nagy sikerrel bemutatott Három feleség helyett a Falurosszát adja vasárnap este. Az új társulat most fog bemutatkozni népszínmű szerepekben s így fokozott érdeklődésre tarthat számot a vasárnap esti előadás.

MULATSÁG.

A Katolikus Legényegylet hangversenye.

A »Nagyváradai Katolikus Legényegylet« ma este, május 10-én, a Kereskedelmi Csarnok disztermében, létesítendő *dalárda-alapja javára* hangversenyt rendez. A hangverseny kezdete este 8 órakor pontosan; a későn érkezők várják meg a megkezdett programszám után való szünetet a helyfoglalásra. Felülfizetéseket és postai küldeményeket hálás köszönettel fogad és hírlapban nyilvánosan

nyugtáz az Egyesület. A hangverseny után Bebe Karcsi pompás bandája fogja a párokat táncra perdíteni. A hangverseny iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg általánosan. A rendezőség nagy buzgósága, melyet kifejt, nem fog elismerés, illetőleg fényes siker nélkül maradni. Belépti díj: személyjegy 2 korona, családjegy három személyre 4 korona, négy személyre 5 korona. Karzatjegy 1 korona. Jegyek este a Csarnokban a pénztárnál válthatók.

A hangverseny műsora a következő:

1. Zenekar. Nyitány Erkel Ferenc »Hunyadi László« dalművéből. A zenekart vezeti és a darabot a zenekar számára átírta Kürti István.

2. Férfikar. Balogh István: »Felhő és délibáb.« Dallamát szerette és zongorán kíséri Bátky Endre.

3. Nőikar. a) Muht: »Erdőben«; b) Rossini: »Tánc-kardal« a »Tell Vilmos« operából. Az elsőnek dallamát szerette és mindkettőt zongorán kíséri Nevoráll István.

4. Zenekar. Bihari: »Bercsényi nótája.« A zenekart vezeti és a darabot a zenekar részére átírta Kürti István.

5. Melodráma: »A magyar dal.« Szövegét írta Herodek Sándor. Zongora és énekkar kísérettel ellátta Kerner Jenő. Szavalja Popity János. A zongorakíséretet adja Nevoráll István. Az éneketéteket éneke a férfi- és vegyeskar.

6. A férfikar: »Rákóczi-induló«. Szövegét történeti adatok nyomán írta dr Wekerle László. Férfikarra átdolgozta Goll János. A kart vezeti Huszár László. Zongorán kíséri Nevoráll István.

7. Zenekar. a) Erkel: »Magyar egyveleg« a »Bánk-bán« operából; b) Müller: »Magyar induló«. A zenekart vezeti s a darabokat a zenekar számára átírta Kürti István.

Igazságszolgáltatás.

Vétkes bukás

Nyomasztó körülmények közt fogott hozzá a létérti küzdéshez Klein Pepi egy szerény kis szatócsüzlettel Nagybarádon. Az üzlet a hitel ingadozó alapjára lévén bazirozva, nem sokáig birt főnállni. Négy évvel ezelőt vette át a boltot az apjától, Klein Hermanntól, aki szintén belebukott s most négy év múlva szintén ugyanarra a sorsra jutott az utód is, mint az előd. Már két évvel ezelőt a passzívák ropant tömege összeroppanással fenyegette az üzletet, ami be is következett. A múlt év április 27-én a csődbíróság elrendelte a csődöt s akkor 1873 korona 64 fillér passzívával szemben hat ezer korona aktiva elenyészően csekély tömege állott.

A károsult hitelezők, kik közt több helyi nagykereskedő is van, panaszára a nagyváradai kir. törvényszék büntető bírósága vétkes bukás miatt a tegnapi nap folyamán vont felelőségre Klein Pepit. A tárgyalást délután 3 órakor nyitotta meg dr Csulyok Béla elnök, mellette Rottár Sándor és Vámosy Mihály szavazóbírák működtek. A közvédat Lázár Márton ügyész képviselte, a védelem dr Zigre Aurél kezében volt. A vádlott és a tanúk kihallgatása után, — kiknek vallomása beigazolta Klein Pepi állításainak a valóságát, hogy ő az üzletet passzívától tulterhelve vette át — a perbeszédre került a sor. Lázár ügyész vádbeszéde után dr Zigre Aurél tartott nagyhatású jogi érvekkel gazdag védőbeszédet, melynek elhangzása után a törvényszék Klein Pepit 100 korona fő és 1 évi hivatalvesztés, mint me-

lékbüntetéssel sujtotta. Ugy a vád, mint a védelem felelősséggel élt a kir. ítélőtáblához.

A dános bűnpör.

Rónay Kamil elnök délelőtt 10 órakor nyitja meg a tárgyalást.

A kis Kolompár Jancsit szólítja elő az elnök, hogy feleljen a védők kérdéseire.

Dr. Veigelsberg Viktor védő kéri a bíróságot, hogy intézzen kérdést a három gyerekhez abban az irányban, hogy nem tanította-e ki őket valaki a vallomástételre. Feltűnt ugyanis a védőnek, hogy a három fiu a kihallgatás alatt ugyanazon tények elmondásában tévedett.

Az elnök: Képtelenség, hogy ezek a fiatal gyerekek be tudjanak tanulni ilyen szövevényes mesét, ha az nem felel meg a valóságnak. A kérelmet tehát elutasítja.

Azután elrendelte az elnök a három gyereknek a vádlottakkal való szembesítését.

Párnó az első, akit szembesítenek Murzsával, s akit felismer.

Párnó körömszakadtáig tagad mindent.

Az elnök: Mindjárt jön a fia, azt se ismeri fel?

Párnó: Ha az én fiam lesz, megcsókolom, de ha nem az enyém, azt sem ismerhetem föl.

Az elnök bevezeteti Jancsit, Párnó fiát.

Párnó meglátja a fiát; Ez nem az én fiam. Sohase láttam.

Az elnök (a gyerekhez): Ismered ezt az embert?

Jancsi nem felel. Az elnök biztatja még néhányszor, hogy beszéljen, a kis fiu azonban görcsösen összeszorítja az ajkát s egy szó sem szól.

Az ügyész: Elálllok ennek a kérdésnek a forszírozásáért.

Egy hang: Ez embertelenség.

Az elnök: En nem szeretem az ilyen dolgot. Vezessék ki a fiut.

Ezzel az idegizgató jelenet véget ért.

Az elnök a körszakállas Lakatos Lajost (Dolár) vezeti be.

Murzsa semmiképpen sem ismeri föl Lakatos Lajost, ez sem a fiut. Pista felismeri Lajost. Jancsi azonban nem emlékszik rá. Sztojka Bajka lép a terembe.

Murzsa: Ez a Sztojka Bajka.

Pista is ráismer Sztojkára.

Elmondja ezután Pista, hogy Sztojka is jelen volt a gyóni és a dános esetben.

Következik Tuta.

Az elnök (Murzsához): Ki ez az ember?

Murzsa: Tuta.

— Honnan ismered?

— Velünk volt.

Tuta: En nem ismerem, nagyságos, méltóságos elnök ur. Sohase láttam.

Az elnök; Tuta is volt Gyónon és Dánoson?

Murzsa: Igen.

— A dános esetben mit látál a saját szemmeddel?

— Láttam, amikor felgyújtotta a csárdát, mikor rálőtt Tabányira, meg amikor pofozta a kocsmárosot még a gyilkosság előtt.

A Kunával való szembesítésnél megismétlődnek az előbbi jelenetek azzal a különbséggel, hogy Kuna felismeri Murzsát.

Jancsi nem ismeri fel Kunát.

KÖZGAZDASÁG

Értéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 9.

Osztrák hitelrészvény	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	734.75
Leszámitoló bank	—	403.—
Rimamurányi	—	509.25
Osztrák m. államvasuti részv.	—	644.50
Közuti vasut	—	528.50
Városi villamos vasut	—	282.50

A gabonátőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 6.

Buza okt.	50 kilogrammonként	11.81
Buza ápr. 1908	—	8.51
Rozs ápr.	—	12.57
Zab ápr.	—	91.11
Tengeri máj. 1908.	—	7.32

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. május 9.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	92.—
Magyar koronajáradék	—	81.25
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	—	92.—
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	—	95.—
Magyar nyeresemény sorsjegy kölesön	—	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	140.—
Osztrák járadék papírban	—	91.57
Osztrák járadék ezüstben	—	96.50
Osztrák járadék aranyban	—	113.75
Osztrák korona járadék	—	29.55
1860. osztr. államsorsjegyek	—	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	1780.—
Osztrák hitelbank-részvény	—	260.73
Osztrák magyar államvasuti részvény	—	69550
Magyar hitelbank-részvény	—	633.50

Borgazdasági tanfolyam Érdiőszegen.

A földművelésügyi miniszter a biharszegi vincellér iskolánál kizárólag tanítók részére 4 hetes szőlő és borgazdasági tanfolyamot rendez az 1908. esztendőben. A tanfolyam első fele tegnap végződött be másik fele pedig ősszel fog megtartani. A diószegi tanfolyamra kilenc tanítót vettek föl, akik az ország minden vidékéről gyűltek össze, hogy az érmelléki szőlő és borkezelést elsajátítsák. Balassa igazgató és Pamer Jenő tanárok szakszerű előadásából megismerik a tanítók azokat a legújabb vívmányokat, amelyek a folytonos kísérletésből mint gyakorlati tapasztalatokat legújabb merítettek a szaktudósok a szőlészeti terén. Biharmegyéből hárman vettek részt a tanfolyamon. Boczkó Tivadár dédai, Szabó László biharpüspöki tanítók s Bodnár János igazgató tanító városunkból.

NYILTTÉR.

Dr. Halász Márton

ügyvéd

irodáját Püspökladányból

Nagyvárad, Kapuczinus-utca 1. szám alá
helyezte át.

GLEICHENBERG

KLIMATIKUS
GYÓGYHELY.
Stájerország.

Nyári évad: Május 15-től október 1-ig

Féltápn jellemű legkedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavalkatok: légzőszervek, (hurut, asztma, emphysema), szívizom betegségei, idegbajok, rekonvalescentia.

Gyógyeszközök: inhalációs és pneumo-terápia, szén-savas fürdők, hidegvízgyógyintézet, gyógygimnasztika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás, Johannis kut. Klausenforrás.

Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás-és kocsikról gondoskodik a fürdőigazgatóság.

„PANNONIA“ étterem.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint a

„PANNONIA“

éttermét, hol hosszabb ideig, mint főpincér működtem, e hó 10-én vásárnap átveszem és azt ezután a saját felügyeletem alatt a legszolidabb alapon fogom tovább vezetni.

Főtörekvésem lesz t. vendégeimet a legizletesebb ételekkel és tisztán kezelt italokkal a lehető legjobban kielégíteni.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

CZIPÓT FERENC,

vendéglős.

A legjobb kutyakalács volt és marad a Fattinger féle Kutya-Kalács, mely az összes fajta tápszer-ek közül a legjobb összetételű és táperejű. 50 kg. 23. — K., 5 kg. bérmentve 3. 20. K. Fattinger-féle Puppy-Bisquit kölyök kutyák részére. 50 kg. 26. — K., 5 kg. bérmentve 3. 50 K. Árjegyzéket bérmentve küld Fattinger's Patent Hundefutterfabrik, Wiener-Neustadt. 250-nél több első díj. A Fattinger-féle tápszer állatorvosi ellenőrzés mellett készül.

Hidegvizfürdő megnyitása

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a hidegvizfürdő f. hó 11-én megnyílik.

„RIMANÓCZY“

fürdő- és szálloda

GONDNOKSÁGA.

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Magyar királyi államvasutak üzemeltetősége Kolozsvárt.

12966—908. II.

Verseny tárgyalási hirdetmény

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzemeltetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Brassó állomási felvételi épületének átalakítása céljából szükséges összes munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta az esetleg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzemeltetősége pályafenntartási és építési osztályánál (Bocskay-tér 4. sz., II. emelet, 52. ajtó sz.) valamint a brassói osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlatételhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszereshetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzátartozó mellékletet szabályszerű okmánybélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemezése mellett alá kell írni és az ajánlatot mellékletes irvél pecséttel ellátott fonollal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sárvényben borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1908. évi június hó 2-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzemeltetősége titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beküldeni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni:

„Ajánlat a 12966—982. II. számú verseny tárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra.“

Ajánlattevő köteles bántépénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5 százalékát készpénzben vagy biztosítékképpen értékpapirokban, hitvatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagy az 1908. évi június június hó 1-én délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzemeltetősége gyűjtőpénztárába (Bocskay tér 4. sz., földszint) letenni.

A bántépénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapirokat budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a névértéket meg nem haladáró árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bántépénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előírt módon tesznek, vagy a melyekből valamely melléklet hiányzik, nem vesszük figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1908. évi június hó 2-án déli 12 óráig a titkárságnál fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1908. évi június hó 30-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal azon időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkákat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevőnek, vagy megbízottjainak ipari képesítésére és a cégbejegyzésre vonatkozó adatok az ajánlatokban fel kell tüntetni és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzemeltetőségevel ezideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállító-képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alólirott üzemeltetőség fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kolozsvár, 1908. évi május hó.

Az üzemeltetőség.

Pénz.

Olesó

tőketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való adás-vételét vagy bérletét a legsikeresebb eredményel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza.

Faludi Ignác,

olt takarékpénzt. titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

27

Telefon szám 424.

Uj butor nagyraktár!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy saját

ká: pitos, asztalos, esztergályos műhelyünket és butortelepünket kibővítettük és azt a mai naptól kezdve

Pelleyné és
Schmidt

bejegyzett cég alatt fogjuk tovább vezetni. Minden törekvésünk oda irányul, hogy a legkényesebb izlésnek is eleget tegyünk. Araink igen szolidak. Szilárd munkánk és pontos kiszolgálásunkért több oldalról már is elismerésben részesültünk. Allami hivatalnokok és katonatiszt uraknak igen előnyös árt számítunk.

A n. é. vevőközönség szives pártfogását kéri

Pelleyné és Schmidt
NAGYVÁRADON, Teleky-utca 24. sz.

Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban

LEGRÉGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB

nyaralási vállalat

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni fővárosi mintára berendezett **molypár elleni megóvó és biztosító vállalatunkra.**

Elfogadunk nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrmé árúkat, függönyöket szőnyegetek stb. azokat saját műhelyünkben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatjuk vissza, kívánatra azokért házhöz küldünk; az üzlet és raktár tűz és betörés ellen biztosítva van.

Becsés pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Zboray Gyula és Társa

szücs üzlete, Fő-utca 7. sz.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici. comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhíven, oszónál és meghűlésekkel, bedörzsöléssel söléskeppen használva.

Figyelmeztetés. e Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerert van kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész és társai, Budapest.

D. Richter gyógyszerára az „Arany országhoz“

Prá ában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétrüldé.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán f. évi június hó 1-ső napjának d. e. 10 órákor a városháza bizottsági termében a Pecepatak árapasztó csatornáján létesítendő vasbeton hidak munkálatainak vállalatba adása céljából árlejtést fogok tartani.

Az árlejtés tárgya 3 drb. vasbeton hid építése. a) Egy 8 méter széles pályával bíró 5 m. szabad nyitású vasbeton hid, a Nagyvárad belényesi törvényhatósági közuton. b) Egy 8 méter széles pályával bíró 7 m. szabad nyitású vasbetonhid a Debrecen fehértemplomi állami közuton. c) Egy 7 m. széles pályával bíró 9 m. szabad nyitású vasbeton hid a községi közdülő utnak össi pusztára vezető szakaszán.

A fent jelzett helyeken építendő vasbeton hidakra ajánlatot csakis a különleges feltételekben körül irt módon elkészített hidtervek bemutatása mellett lehet tenni azzal, hogy vállalkozó minden egyes műtárgyra külön-külön egységes átalány összegben köteles megtenni ajánlatát.

Bánatpénzül az ajánlati összegnek 10 százaléka csatolandó a csakis írásban tehető zárt ajánlatokhoz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban, vagy a városi pénztár által kiállított, etéti nyugtával igazolva.

Az írásban tett zárt ajánlatok szabályszerűen lepecsételve f. évi június hó 1 ig d. e. 10 órájáig hozzám nyújtandók be.

Ajánlattevő zárt ajánlatában kijelenteni tartozik, hogy a feltételeket, hidszelvényeket, műszaki leírást ismeri s azt kötelezőnek elfogadja.

A műszaki leírás, különös feltételek és hidszelvények méretei a mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis a közgyűlés ide vonatkozó határozatának jogerőre emelkedése után kötelezi.

A beérkezett ajánlatok közül Nagyvárad városa szabadon választhat.

Nagyvárad, 1908. május hó 4-én.

Juricskay Barna

árverési küldöttségi h. elnök.

Nagyvárad város központi választmányától.

8-1908. kpv. sz.

Hirdetmény.

Az országgyűlési képviselő választóknak a nagyváradai választókerületre nézve 1908. évre érvényes hivatalból összeállított ideiglenes névjegyzéke a kihagyottak névjegyzékével együtt az 1899. évi XV. t. c. 146., illetve 151. § értelmében f. évi május hó 6. napjától kezdődőleg május hó 25. napjáig bezárólag a városháza közigazgatási kiadóhivatalában (Városháza I. emelet 24. sz.) közszemlére lesz ki téve.

Ezen ideiglenes névjegyzéket, valamint a kihagyottak névjegyzékét a jelzett napokon reggeli 8 órától déli 12 óráig mindenki megtekintheti és d. u. 3-6 óráig ugyanott lemásolhatja.

Fethivatnak mindazok, a kik az 1874. évi XXXIII. t. c. 44. §-a értelmében a felszólalásra akár azért, mert a választók névjegyzékébe fel nem vettek, akár azért, mert nevük, foglalkozásuk, vagy életkoruk hibásan lett beírva, akár azért, mert valaki jogtalanul lett felvéve, vagy kihagyva, — jogosítva vannak felszólalásaikat írásban a szükséges iratokkal felszerelve a központi választmányhoz címezve az 1899. évi XV. t. c. 151. § értelmében f. évi május hó 5 től 15-ig Kelepecz Dezső irodaigazgatónál beadni.

Ezen felszólalásokat nevezett irodaigazgató hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt mindenki megtekintheti, azokat ugyanott d. u. 2-6-ig lemásolhatja s azokra vonatkozólag netán teendő észrevételeit írásban minden beadványhoz külön, a szükséges okiratokkal felszerelve az 1874. évi XXXIII. t. c. 45. és 46. §§ ai alapján a központi választmányhoz címezve május hó 16-25-ig bezárólag az irodaigazgatónál benyújthatja.

Nagyvárad, 1908. május hó 4-én.

Rimler Károly,

polgármester.

mint a központi választmány elnöke.

!! Kedvező fizetési feltételek !!**Saját érdeke**

minden hölgynek, hogy

tavaszi ujdonságainkat

női ruhaszövetek, selymek, delinek és mosóárukban, ugyszintén tavaszi női felöltők és tafft kabátokban megtekinthe.

Szebbet, jobbat, divatosabbat**sehol olcsóbban nem kap**

mint nálunk.

Két nagy csödtömegeből

került 2500 méter gyapju delin à 50 kr., valódi »Koechlin«-féle levartimok à 42 kr., **1000 méter csikos tavaszi kelme 75 krajcártól, 1650 méter szines és fekete tafft 1 frt 20 kr.-ért, 120 széles tafft fihr és liberty selyem még nem létezett olcsó ár 2 frt 88 kr.**

Struc boák, selyem alsók, japán övek**27 százalékkal olcsóbb mint bárhol.****Vászon és asztalneműekben**

a régi elismert szolid minőségek és árák.

Nagybecsű pártfogást kérjük:

**Wallerstein
Fülöp Fiai**

Bémer-tér, Pannonia mellett.

!! Kedvező fizetési feltételek !!

Magyar királyi államvasutak.

22027-908. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak műhelyei részére szükséges 60 köbméter száraz legalább 3 éves diófa palló szállítását biztosítani kívánja s annak szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok f. évi május hó 27-én déli 12 óráig anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Andrássy-ut 73 sz. II em. 43. a.) benyuttandók, az 5 százalékos bánatpénz pedig f. évi május hó 28-án déli 12 óráig budapesti főpénztáránál (VI. Andrássy-ut 75) leteendő.

A részletes pályázati felhívás, nem különben az ajánlat tétére használandó ajánlati minta melyben az anyag mennyisége és méretei fel vannak sorolva, alulírott igazgatóság anyag és beszerzési szakosztályánál valamint az üzletvezetőségek nál is megszerezhetők.

A 122291-96 sz. általános valamint műhelyi célokra-szükséges fák szállítására vonatkozó 82144-98 sz. érvényben különleges szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak valamennyi üzletvezetőségénél megtekinthetők és a budapesti nyomtatványtárnál (VI. Andrássy-ut 73-75 sz.) a vételár (általános feltételek 50 fillér, különleges feltételek 30 fillér) lefizetése mellett beszerezhetők, de a posta útján is kaphat k. ha a vételáron kívül posta költség fejében 20 fillér nevezett nyomtatványtárhoz beküldetik.

Budapest, 1908. évi április hó.

A magyar királyi államvasutak
igazgatósága.

Magyar királyi államvasutak Üzletvezetőség Miskolc.

2323-III. szám.

Pályázati Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége részéről a losonci, zólyomi és ruttkai osztálymérnökségek vonalszakaszán (kizárólag) salgó-tarján-ruttkai, losonc-poltári, losonc-gácsi, ipoly berzence-katalinhutai, zólyom-zólyom-berzói és garam-berzence-selmecbányai vonalokon levő állomások, órházak, fűtőházak, osztálymérnökségek, szertárak, továbbá a losonci forgalmi főnökség valamint a zólyomi műhely hivatalos helyiségeiben elhelyezett órák jó karban tartása, szabályozása és javítása iránt ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A pályázati állásra jelentkezni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett és bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat 1908. évi május 23 án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége titkárságához címezve e felirattal:

»Ajánlat pályázati állás elnyerésére« — lepecsételt borítékban, térít vévény mellett nyújták be.

Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1908. évi május 22-én déli 12 óráig bánatpénzképen, 100 koronát készpénzben letétbe helyezni, vagy posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételét nem fog.

A pályázati állásra vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőségénél (II. emelet, 33. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők s ez okból az ajánlattevőkről feltételezteni fog, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A felsorolt vonalakra nézve egyébként a szerződés 1908. év június hó 1-étől kezdődőleg öt évre megköteteni.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlkozók közül — tekintet nélkül az ajánlott átalányösszegre — szabadon választhasson.

Miskolc, 1908 május hó 6 án.

Az üzletvezetőség.

Uj fényképészeti és festészeti műterem
Nagyváradon.

LEMBERT EDE

fényképészeti és
festészeti műterme

mely a modern kor kívánalmainak megfelelően teljesen újonnan épült Rákóczi-ut 8. szám a. (Fő-u. Györffi-ház)

megnyílt.

Műtermében készít:

Platin képeket

Aquarelleket

Olajfestményeket

és régi képek után új másola okat.

Elsőrangú kivitel!

Valódi brünni szövetek

Az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elegendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turisztalódot, selyemkangarót stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Uj üzlet! Uj üzlet! Lukács Nándor butor-raktára

úasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és
szalon berendezések, mindennemű modern stíl
szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok rendki-
vül nagy választékban. 210

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen

BENZINMOTOROK

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, utimozdonyok, gőzcséplő-
gépek, aratógépek, teljes malomberendezések, talajmivelő eszközök, stb. stb

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

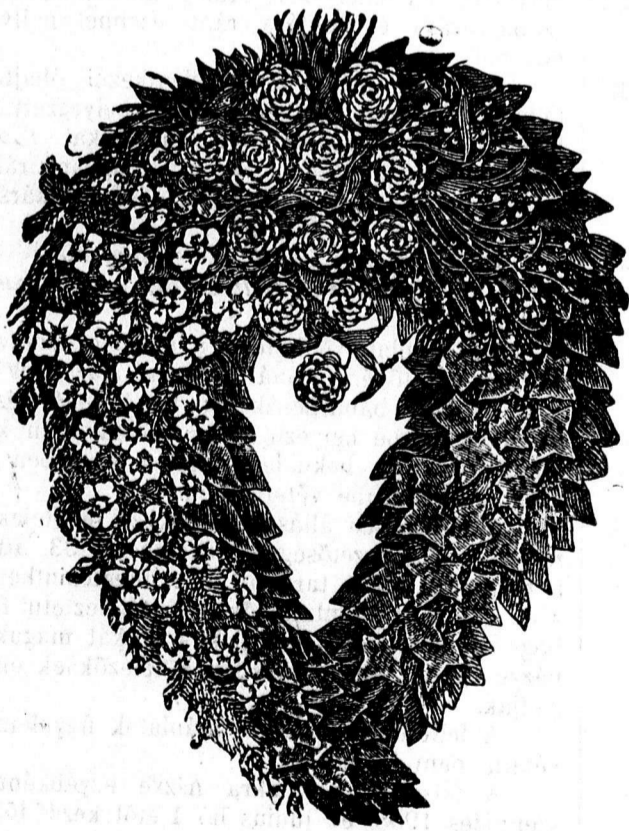
A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST.

V., VÁCI-KÖRUT 32.

ÉLŐ virágokból:

menyasszonyi és mindenféle alkalmi csokrok,
ünnepi koszorúk, gyászkoszorúk, felirattal
vagy anélkül, ficuslevél és pálmalombokból,

ugyszintén gyászjelképek, szívkeresztek, horgony keresztek stb egészen frissen levágott virágokból kaphatók.

Csokrok menyasszonyi, koszoruleányi, bál- vagy bármily alkalomra, szép berlini papírtartóval 1—3 frtig.

Csokrok atlasztartóval 3 frt 50 krtól 6 frtig, selyemtartókban rózsa és kaméliák 8 frttől 12 frtig, ami ezelőtt 15—20 frtba került.

Csokrok a legfinomabb mintájúak, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasz tartókkal 18—25 frtig, ami ezelőtt 40—50 frtba került.

Gyászkoszorúk igen szép, tartós zöld és szép virágokkal díszítve 1—3 frtig.

Babékoszorúk ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból díszítve 2 forinttól 10 forintig.

Kiváló tisztelettel

Farkas József,

a váradvelencei műkertész és
rózsatelep tulajdonosa

Nagyváradon.

Kívánatra részletes faj- és árjegyzéket mindennemű kertészeti cikkek-
ből ingyen és bérmentve küldök, vidéki rendeléseknél kérem a pontos
címet, valamint a rendelmény postán vagy vasuton szállíttassék. Ren-
delésnél elő nem szükséges, a küldemények utánvétellel küldetnek.

Szőlő-oltványokat

szállít,
fajtiszta
ságyáért
jótállva
legdusabb
választék-
ban a már
évek óta
elsőnek

és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 28. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből érkezett
elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendele-
sének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-
mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep
feltétlen megbízhatóságáról.

Hirdetések a legjutányosabb árban
vétetnek fel e lap kiadóhivatalában.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

Tátray Sándor

vasöntő, épület és műlakatos műhelye

Elvállal épületvasalást, vízvezeték berendezést villany-
világítási, closett- és fürdőszoba-főlszerelést, épület
és sirrács készítést

valamint vasöntést, eszterga munkát, gya-
lulást, gőzkazán és mindennemű gépek ja-
vítását, gépkatrészek, fémperelyek, csap-
ágyak, transzmissiók öntését és megmunká-
lását gyorsan és jutányos áron.

Nagyváradon.

Teleky-utca 35. sz. a.

Nyaraltatás.

A nagy érdemű közönség b. figyel-
mébe ajánlom, hogy **szőrmeáruikat**
és a **téli öltönyöket** nyaraltatás vé-
gett csakis szakmabeli egyéneknél méltó-
lótassanak elhelyezni — hol kívánatra
bármikor felmutatható legyen.

Nagy raktárom és üzletem a tűz
ellen **biztosítva van**, azért is kérem
a nagyérdemű közönség szives bi-
zalmát.

Nagyérdemű közönség figyelmébe
ajánlom, hogy a nyaralást csakis szücs-
höz adják, mert csak az tudja gondját
viselni.

Mély tisztelettel

Zimányi András,

képesített szücs mester.

NAGYVÁRADON.

☑ Színház-utca 4 szám. Adorján-palota. ☑

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!
Legjobb szépitőszert a

Földes-féle **MARGIT CRÉME**

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser) és minden
más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérre, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 kor.,
Margit-szappan 70 fill., Margit-fügpép 1 kor., Margit-arcvíz 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes leküldése után küldi a készítő:

FÖLDES K. Készítők: Földes Károly, Sándor, Heringh

Sándor, Leszner Alfréd, Molnár

Rozvány György,

Vadász Irig, Bercsényi

Páratlan és
csodás hatásu.

Óvakodjunk
utánzóktól.

Ö cs. és apost. kir. Felsőlegfelső elhatározása folytán
A közös katonai jótékony célokra szánt

XXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.390
nyereményt tartalmaz készpénzben 513.580 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezkesedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1908. május 14-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. a,
továbbá a lottógyűjtőkben, dobánytőzsdékben, adó-, posta-távírda és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb.
kaphatók. Játéktervek sorsjegyvétők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya.)

